

CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

Władysław Stanisław Reymont podróżował wiele i często zmieniał miejsce pobytu. Zachłanne odkrywanie świata nastąpiło w momencie, gdy na rodzinnej Wolbórze (piotrkowskie) rozległ się regularny stukot kolejowych kół. Magistrała kolejowa Warszawsko-Wiedeńska zaszczyliła pisarza „dziedzictwem podróżowania”, które zostało - jak wykazało życie - spożytkowane w rozlicznych wojażach.

Doświadczenia z podróży, podparte żywą wyobraźnią i talentem, zaowocowały serią opowiadań, świetnymi charakterystykami typów ludzkich, barwnym językiem, przygodami i zwyczajami. Reymont miał wielu przyjaciół wśród ziemian i cenił sobie ich przyjaźń. W środowisku tym poznał wybitnych ludzi kultury, którzy działalność gospodarczą stale łączyli z zainteresowaniem literaturą, wykraczającym poza ramy czytelnictwa.

W majątku Florianów w pow. nowogrodzkiem u Tadeusza Bochwica oprócz Reymonta gościła Eliza Orzeszkowa, a także Józefostwo Kotarbiński z młodym Tadeuszem, filozofem, logikiem, prezesem PAN. Na murawie, w parkowej scenerii organizowano wieczory literackie i muzyczne, recytacje wierszy i pierwsze czytanie jeszcze nie wydanych dzieł. Eliza Orzeszkowa przybywała tu z pobliskiego Grodna, gdzie miała swój dworek. Dwukrotna kandydatka do Nagrody Nobla (po raz pierwszy w 1905 roku kandydowała z Henrykiem Sienkiewiczem, który nagrodę tę uzyskał) tak jak i Reymont, wśród ogólnej apatii i zwątpienia, podtrzymywała narodowego ducha i wiarę w lepszą przyszłość, gromiąc przy tym surowo, ale serdecznie nasze społeczne i towarzyskie przywary. Autorka „Nad Niemnem”, „Gloria victis” i „Meira Ezofowicza”, zagorzała emancypantka, wysoko oceniała prace Reymonta i w liście do Bochwica pisała: *Jest bardzo prosty, serdeczny - jest spomiędzy młodych twórców polskich najgenialniejszy, najczystszy, ojczyźnie najwierniejszy i o nią najdbalszy. Socjalizmy, kosmopolityzmy, nihilizmy żadne w głowie ani w sercu mu nie zawróciły.*

(...)

Reymont przeplatał pracę twórczą wędrówkami po Europie i po kraju. W 1894 roku odbywa pielgrzymkę do Częstochowy. Wtopiony w ciżbę pątników rejestruje rozmowy, zachowania, obrazy - czerpie natchnienie. *Nieźle już odróżniam szlachtę zagonową od chłopów i od tej garstki z Pragi. Chłopi idą zawsze kupą, rozkładając się na największym słońcu i beładnie, mają rysy grubsze, ale mniej zmęczone. Szlachta skupia się koło wozów, zajmuje ławki przy stolikach, szuka cieniów, wybiera drogi lepsze, ciszej mówi; są dyskretnej w różnych funkcjach i mają w twarzach, przeważnie regularnych, jakąś cichość i godność, zamkniętą w sobie - relacjonował pisarz.*

Piotr Załęski, *Pisarz - podróżnik*. [w:] „Poznaj swój kraj” 11/2000, s. 14-15.

1. W zamieszczonym fragmencie Władysław Stanisław Reymont został przedstawiony jako:

- A) laureat Nagrody Nobla
- B) artysta
- C) patriota
- D) domator

2. Impulsem do odkrywania świata było dla pisarza:

- A) otwarcie linii kolejowej
- B) zaproszenie od Bochwica
- C) uznanie E. Orzeszkowej dla jego twórczości
- D) spotkanie z T. Kotarbińskim

3. Opowiadania Reymonta powstawały na skutek:

- A) rozmów z ludźmi
- B) obserwacji życia społecznego
- C) odbywania częstych podróży
- D) pojawienia się nowych prądów w polityce

4. Pisząc o Reymoncie E. Orzeszkowa zwróciła uwagę na jego:

- A) patriotyzm
- B) osobowość
- C) twórcze aspiracje
- D) przywary społeczne

5. Z tekstu wynika, że E. Orzeszkowa:

- A) unikała rozgłosu
- B) pisała „ku pocieszeniu serc”
- C) była tradycjonalistką
- D) interesowała się życiem kulturalnym kraju

6. Różnice między szlachtą zagonową a chłopami Reymont upatrywał w ich:

- A) wyglądzie
- B) mentalności
- C) manierach
- D) upodobaniach

NAUKA O JĘZYKU

7. Prawidłowo nazwano część mowy:

- A) mój - spójnik
- B) tamtędy - zaimek
- C) może - partykuła
- D) ale - przyimek

8. Prawidłowo określono formę zaimka w zdaniu:

- A) Zdradź mi tajemnicę. - celownik
- B) Nie widział tego filmu. - dopełniacz
- C) Nie słyszeliśmy o nich. - narzędnik
- D) Zobaczył je na leśnej ścieżce. - biernik

9. Zaimek rzeczowny występuje w zdaniu:

- A) Dał jej kilka wskazówek.
- B) To są jej notatki.
- C) Nie znam jej.
- D) Jej wypracowanie jest najlepsze.

10. Rodzaj niemeńskoosobowy ma przymiotnik w zdaniu:

- A) Usłyszeli ciekawe propozycje.
- B) Zachwycili się wspaniałymi krajobrazami.
- C) Nie mieli dobrych pomysłów.
- D) Spotkali sympatycznych ludzi.

